

v cí prospěch, a naopak tím, že se někdo k dědictví přihlásil, nabývá právní titul na nabytí úplného vlastnictví majetku jemu napadlého a tím mu vzniká povinnost, zaplatiti příslušné dědické dávky bez ohledu na to, zdali a kdy mu bude dědictví to soudem také skutečně odevzdáno a co se s majetkem tím později stane (srov. §§ 2 a 8 cís. nař. č. 278/1915 ř. z. a Boh. F. 8977/37). Leč tyto poplatkově právní důsledky dědického nápadu a dědické přihlášky nemohou samy o sobě býti jedině směrodatnými pro posouzení otázky, zdali v takovém případě, když na pozůstalost — k níž se dědic již přihlásil — byl ještě před jejím odevzdáním uvalen konkurs, a určitý nemovitý majetek z pozůstalosti té (z konkursní masy) přešel dražbou v tomto konkursním řízení provedenou na osobu třetí, jde ve skutečnosti o první převod se zůstavitele či o převod další. Případ takový nelze srovnávat s případem, kdy v průběhu projednání pozůstalosti dědicové ještě před jejím odevzdáním zcizí dále napadlou jim nemovitost, neboť v takovém případě vůlí dědiců za souhlasu pozůstalostního soudu dochází k převodu majetku na osobu další — jak to bylo vysloveno v nálezu Boh. F. 7508 a 8211; — neopak v takovém případě, kdy na pozůstalost, k níž se dědic přihlásil (a tím nabytí právní titul požadovati, aby mu pozůstalost byla odevzdána), byl ještě před jejím odevzdáním uvalen konkurs, — jest dědici vzata možnosť napadlým majetkem vůbec disponovati a došlo-li pak v tomto konkursním řízení k exekučnímu prodeji pozůstalostního majetku, staly se delace a přihláška dědická ohledně onoho majetku bezpředmětnými, takže takové zcizení majetku nemůže býti pokládáno za převod s nějakého dalšího subjektu (dědice) od zůstavitele odlišného. (Nález n. s. z 3. I. 1939, č. 238/36-6.)

Glosy a aktuality.

Ještě k vstupu Protektorátu Čechy a Morava do závazků předchozích státních útvarů.

K článku Dr. Hrdličky v Právní praxi 1/1940 zasílá nám autor toto rozhodnutí nejvyššího soudu, vydané ve věci Ck III 88/38 krajského soudu obchodního v Praze:

Rozhodnutí nejv. soudu ze dne 2. února 1940, č. j. R I 660/39 nevyhovělo stížnosti, domáhající se přerušení řízení z důvodu nedostatku úpravy otázky sukcese Protektorátu Čechy a Morava do závazků dřívějších státních útvarů, a to v podstatě z těchto důvodů: Úraz, který jest předmětem sporu, se stal na území, které bylo v Československé republice a nyní jest v Protektorátu; jest řešiti otázku, zda vstoupil Protektorát jako žalovaná strana do sporu na místo původně žalovaného. Nejde o rozhodnutí otázky mezinárodního práva, které by mohlo nabýti právoplatnosti, nýbrž o rozhodnutí s hlediska pro-

cesního práva, zda je P. passivně legitimován v tomto sporu, zahájeném původně proti býv. Čsl. státu, po případě o to, zda jde o subjektivní změnu žaloby. Pokud v tomto rámci jest předurčujícím právní poměr, zakládající se na mezinárodním právu, jest soud oprávněn o něm rozhodnouti, avšak pouze v důvodech, takže jde jen o incidenční rozhodnutí, které nenabude právní moci. Není důvodu k přerušení až do celkové zákonné úpravy otázky, kdo a pokud bude práv za závazky býv. Čsl. státu. Pokud jde o tvrzenou ztrátu procesní způsobilosti a způsobilosti, býti stranou ve sporu, není dolíčen důvod pro přerušení řízení podle § 158 c. ř. s., který přichází v úvahu jen tehdy, nebyla-li strana, ztratitější za sporu procesní způsobilost, zastoupena procesním zmocněncem kdežto býv. Čsl. stát byl zastoupen Finanční prokuraturou. Po stránce věcné: Analogie zák. č. 156/1926 není na místě, neboť jde o předpis speciální. Rovněž zákon č. 440/1919 nelze vztahovati analogicky na poměry nového útvaru. Pro posouzení otázky sukcese rozhoduje pouze výnos Vůdce a

říšského kancléře; tímto výnosem nebylo nijak výslovně uloženo Protektorátu převzetí závazků býv. Čsl. republiky, ani jich nebyl výslovně zproštěn. Z čl. 1., bod 1, 3, 6 a 12 plyne, že vznikl z určitých částí býv. Čsl. republiky útvar státoprávní, nadaný na svém území určitými autonomními právy výsostnými a na tomto území byla potud, pokud to neodporuje smyslu převzetí ochrany Říší, uznána pro vnitřní poměry tohoto území právní kontinuita s právním stavem na něm dosud platným tím, že právo dosud platné ponecháno v účinnosti. Konkrétní právní poměry a z nich vzniklé právní nároky a závazky, které byly podle platného právního řádu již dříve založeny na území P. a to zvláště právě jen se vztahem na toto území, trvají pro zabezpečení skutečné a nikoliv jen formální právní kontinuity ve vnitřních vztazích, pojících se k tomuto území, i v jeho novém státoprávním útvaru dále. Tedy sukcese nejen po stránce aktivní, ale i pasivní. Tím došlo i k uplatnění všeobecné zásady nauky o právu mezinárodním »res transit cum suo onere« (Oppenheim I. 129). Protektorát proto musí převzít spory vedené pro náhradu škody na železnici z úrazu a pokračovati v něm bez přerušení. Uplatnění těchto zásad jest i po stránce formální (ve sporu zastupuje Finanční prokuratura) zcela odůvodněné a nedalo by se srovnati ani s hlediska § 7 o. z. o. se zásadami spravedlnosti, aby P. mohl jen vymáhati své pohledávky a těžiti z provozu obchodního podniku, kdežto závazky, prýšící z téhož právního důvodu by odmítal.

Tím jest vyřešena v tomto sporu i otázka námítky nedostatku pasivní legitimacy.

Derogace právních předpisů v roce 1939.

Praktický právník musí při řešení právních případů zjistiti, který platný právní předpis má aplikovati na danou konkrétní skutkovou podstatu. Otázka platnosti právního předpisu souvisí úzce s derogací norem. V právních poměrech, utvářejících se v Protektorátu Čechy a Morava, je zkoumání platnosti norem komplikováno existencí dvojího právního řádu, říšskoněmeckého a autonomního řádu Protektorátu. Oba tyto právní řády provádějí ve

svém rámci derogaci vlastních norem. Kromě toho zasahuje říšskoněmecký právní řád do autonomního řádu Protektorátu tím způsobem, že prohlašuje některé jeho normy za neplatné nebo neúčinné. Platnost norem na území Protektorátu se musí tedy zkoumati ve třech vztazích:

1. uvnitř autonomního řádu Protektorátu,

2. uvnitř říšskoněmeckého řádu, platného v Protektorátu,

3. v poměru říšskoněmeckého řádu k autonomnímu řádu.

Zajímá zjištění, jak je tato derogace formálně prováděna a jak je pro právní praxi zachycena a zpracována.

V autonomním řádu Protektorátu provádí zákonodárce (jímž byli v roce 1939, ve kterém nebyl vydán ani jeden zákon, vláda a její předseda) derogaci buď přímo v textu nebo v závěrečných ustanoveních výslovnou klausulí nebo mlčky. Výslovná derogace je buď částečná nebo úplná podle toho, ruší-li nový předpis starší předpis v plném rozsahu nebo jenom jeho některá ustanovení. Derogační klausule se někdy omezuje na ustanovení, že dosavadní předpisy, odporující novému předpisu, pozbývají platnosti. Na př. § 26 ⁽²⁾ vl. nař. č. 241/1939 Sb. o jízdě motorovými vozidly: »Týmž dnem pozbývají účinnosti předpisy o věcech upravených tímto nařízením«. Pokud jde o určité derogované předpisy, uvádí je derogující předpis buď v přesném výpočtu nebo jen příkladmo (na př. § 11 ⁽¹⁾ vl. nař. č. 29/1939 Sb. II o přechodné úpravě náhrady stěhovacích výloh státních zaměstnanců a učitelů národních škol: »... neplatí dosavadní předpisy, zejména...«. Poslední způsob derogace není vhodný a lze si jej vysvětliti nejistotou zákonodárce ve spleti práv-